

БАЕЗ | BAEZ

Българска агенция за експортно застраховане ЕАД	
Деловодство	
Per. №	181068
07-05-2026	

ДО
**КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
 НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

СТАНОВИЩЕ

ОТ

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Д.к. № 258-КД

Дата 08.05.2026

БЪЛГАРСКА АГЕНЦИЯ ЗА ЕКСПОРТНО ЗАСТРАХОВАНЕ /БАЕЗ/ ЕАД

ПО КОНСТ. ДЕЛЮ № 8/2026 г.

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Във връзка с получено в деловодството на БАЕЗ Определение от 7 април 2026 г. по конст. д. № 8/2026 г., с което Конституционният съд е допуснал за разглеждане по същество искането на Министерския съвет на Република България за установяване на противоконституционност на Решение на Народното събрание (Народното събрание, НС) от 13 март 2026 г. за предприемане на мерки срещу ценовия шок от високите цени на суровия петрол и природния газ (обн. ДВ, бр.28 от 2026 г.), и с което конституира БАЕЗ като заинтересована организация с възможност да предостави становище по делото, с настоящото моля да приемете изразената от нас по-долу позиция.

Искането на Министерския съвет на Република България излага аргументи за противоречие на Решението на Народното събрание с правни норми от Конституцията на Република България, както и със законови разпоредби.

В т. 2.4.5. от Искането на Министерския съвет се посочва, че е „недопустимо с решение на Народното събрание да се предвиждат и задължения за „Българска агенция за експортно застраховане“ ЕАД за издаването на гаранции извън предела на регламентираното със Закона за експортното застраховане – т. 2, буква „е“ от решението на НС.“ В самото Решение на НС в т. 2, буква „е“ се посочва „Министерският съвет да разработи и приеме програма за подкрепа на предприятията и публичните услуги, засегнати от увеличените разходи за енергийни ресурси, която включва: БАЕЗ издава гаранции за разсрочване на лизинговите вноски на транспортните фирми до края на 2026 г.“, а в т. 4 от същото се посочва, че „Средствата по програмата за подпомагане по т. 2 се администрират и разходват чрез Фонда при условия и по ред, определени от Министерския съвет (т. 3 от Решението на НС: Създава се Фонд „Енергийно подпомагане на предприятията и домакинствата“ към Министерството на финансите, наричан по-нататък „Фондът“).

Във връзка с горното и с оглед преценка съобразността на Решението на НС, в частта му по т. 2, буква „е“, с Конституцията и закона, моля Конституционният съд да вземе предвид и следните обстоятелства:

БАЕЗ | BAEZ

„Българска агенция за експортно застраховане“ ЕАД е експортно кредитната агенция на Република България, създадена с Разпореждане № 101 от 18.12.1997 г. на Министерски съвет на Република България и по силата на Закона за експортното застраховане (ЗЕЗ).

Целта на Дружеството е осъществяване на националната стратегия в областта на външнотърговския обмен, реализиране на български инвестиции в чужбина, развитие на експортния потенциал на страната и повишаване конкурентоспособността на износа на български стоки и услуги на международните пазари – чл. 1, ал. 3, т. т. 1 и 2 от ЗЕЗ.

БАЕЗ е еднолично акционерно дружество и правата на Държавата като едноличен собственик на капитала на Дружеството се упражняват от Министъра на икономиката и индустрията.

БАЕЗ извършва застраховане в две основни направления: за сметка на Държавата по реда на Закона за експортното застраховане и застраховане за собствена сметка по реда на Кодекса за застраховането.

Дейността на БАЕЗ за сметка на Държавата се регулира от ЗЕЗ и обхваща застраховане и презастраховане на непазарен риск, включително следните експортни рискове, съгласно чл. 3 от ЗЕЗ:

- производство на български стоки и услуги за износ;
- финансиране на износа на български стоки и услуги;
- български инвестиции в чужбина срещу политически риск;
- банкови кредити, предназначени за реализиране на български инвестиции в чужбина;
- банкови гаранции и други преки и косвени гаранции, свързани с осъществяване на износ на български стоки, както и извършването на услуги, или свързани с изпълнението на проекти с международно финансиране;
- предекспортно финансиране;
- презастраховане на застрахователни договори за рискове по т. 1 – 6 от ал.1 и ал. 2 от чл. 3 от ЗЕЗ, сключени от чужди институции за експортно застраховане, при условията на взаимност.

Съгласно чл. 3, ал. 4 от ЗЕЗ дейността за сметка на Държавата обхваща и застраховане на банкови и небанкови кредити, отпускани на малки и средни предприятия, а съгласно чл. 5, ал. 4 от Устава на БАЕЗ застрахователната дейност на Дружеството е приоритетно ориентирана към предекспортно и експортно застраховане на малки и средни предприятия.

Основните застрахователни продукти на БАЕЗ за сметка на Държавата са:

- Застраховане на кредити и финансираня, отпуснати на малки и средни предприятия, в това число и за оборотно финансиране;
- Издаване на гаранции (застрахователни бондове) за участие в търг, за авансово плащане, за добро изпълнение, поддръжка и други за изпълнение на проекти на български фирми;
- Застраховане на плащания срещу непазарен търговски и политически риск, свързан с производство и износ на български стоки и услуги в чужда държава, извън Списъка на държавите с пазарен риск;

БАЕЗ | BAEZ

- Застраховане на банкови кредити, отпуснати за предекспортно финансиране.

На основание горното и в частност от разпоредбата на чл. 3, ал.1, т. 5 от ЗЕЗ е видно, че БАЕЗ може да застрахова единствено банкови гаранции и други преки и косвени гаранции, свързани с осъществяване на износ на български стоки, както и извършване на услуги, или свързани с изпълнението на проекти с международно финансиране. Предоставянето на гаранции за разсрочване на лизинговите вноски на транспортните фирми до края на 2026 г., така както е формулирано в т. 2, буква „е“ от Решението на НС, излиза извън обичайния обхват на дейността на БАЕЗ, съгласно ЗЕЗ, и би изисквало разрешение за разширяване на дейността, което от своя страна предполага промяна в ЗЕЗ.

В допълнение, финансирането от Фонд „Енергийно подпомагане на предприятията и домакинствата“ към Министерство на финансите не е предвидено в Закона за експортното застраховане и Устава на БАЕЗ, ето защо подобно финансиране е необходимо да бъде урегулирано с БАЕЗ и неговия Принципал – Министъра на икономиката и индустрията, така че, предвидените мерки да могат да бъдат реализирани при спазване условията на приложимото законодателство, Закона за експортното застраховане и Устава на БАЕЗ.

В заключение, предвидените мерки по същество са приложими и могат да допринесат за ликвидността на предприятията и осигуряване на устойчивост на сектора, както и да имат положителен ефект, но след допълнителна регулаторна, финансова и оперативна конкретизация.

Оставаме на разположение за допълнителни уточнения при необходимост.

С уважение,

Galabin Nikolov
Galabov

Digitally signed by
Galabin Nikolov Galabov
Date: 2026.05.07
17:17:46 +03'00'

ГЪЛЪБИН ГЪЛЪБОВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

Vladimir Rachkov
Gueorguiev

Digitally signed by Vladimir
Rachkov Gueorguiev
Date: 2026.05.07 17:17:07
+03'00'

ВЛАДИМИР ГЕОРГИЕВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР